

gioner förutom en del, för vilka uppgift om bekännelse saknas.

Undervisningsväsen. Den nya tiden i T. har medfört omläggning av folkundervisningen. De gamla moské- och byskolorna (*mektepe*), som underhölls av kommunala, enskilda el. donerade medel, ha alldeles förbigåtts av statens skolor efter europeiska mönster. Den moderna skolordningens första banbrytare i T. voro de kristna missionärerna, vilka alltjämt leda ett antal bildningsanstalter, ehuru många av deras tidigare skolor nu äro stängda el. övertagna av staten. Redan 1913 infördes obligatorisk skolgång för alla barn, flickor som gossar, mellan 7 och 16 år, men reformen kunde icke genomföras i nämnvärd utsträckning förrän 1927 och därefter. Ännu sistnämnda år funnos i T. endast 1,111,496 läs-kunniga pers. Utgifterna för undervisningsväsendet uppgingo 1930—31 till 23,310,300 turk. pund, men med den då uppnådda stabiliseringen kunde kostnaden för det följ. läsåret begränsas till 6,593,749 turk. pund. Läsåret 1930—31 undervisades i 6,629 bottenkolor 320,371 gossar och 177,059 flickor, i 148 läroverk, d. v. s. skolor med fortsatt förberedelse för högre undervisningsanstalter, 23,996 gossar och 8,840 flickor, i 23 yrkesskolor 1,176 manliga och 105 kvinnliga elever, i 19 lyceer 3,705 manliga och 724 kvinnliga lärjungar samt i en konstakad. 139 manliga och 54 kvinnliga studerande. Vidare har staten ett lärar- och ett lärarinneseminarium samt två dövstumskolor. I det vid sekelskiftet grundade och 1918 rekonstruerade univ. i Konstantinopel (Istanbul) voro 1931 1,805 manliga och 507 kvinnliga studenter inskrivna. Efter ytterligare ny omläggning för att till fullo motsvara de högsta krav har univ. på nytt invigts 2 aug. 1933. Alla läroanstalter i riket, såväl statens egna som privata, vare sig dessa stå under inhemsk eller utländsk ledning, äro underkastade undervisningsministeriets kontroll. — Det latinska alfabetet med vissa modifieringar infördes med laga tvång 3 nov. 1928 för turkiska språket, och från 1 jan. 1929 har boktryck i arabiska typer varit förbjudet. Vuxna personer, som vilja lära sig läsa, ha rätt till kostnadsfri undervisning.

Tidningspress. T:s första tidning, *Le Moniteur Ottoman*, utkom 1831 och följ. år som bilaga till denna *Takvimi Vakayi* på turkiska. Efter tryckfrihetens införande 1909 kom ett starkt uppsving, men med statsskicket omläggning följde en svår kris. 1930 utkommo åter 153 turkiska, 11 armeniska, 9 franska, 6 spanioliska och 5 grekiska tidningar och tidskr. Regeringsorganet *Hakimiyeti-Milliyet* utkommer i Angora med en daglig uppl. på omkr. 9,000 ex. G. Rqt.

Författning och förvaltning. Det republikanska T:s nuv. författning är av 1924; ändringar ha beslutats vid flera tillfällen, senast 1931. Den lagstiftande makten tillhör en nationalförsamling, som väljes för fyra år med rösträtt för alla män över tjuguetå års ålder. Församlingen väljer bland sina medl. en president, vars ämbets-tid sammanfaller med legislaturperioden. Presidenten utnämner konsejls-president och ministrar, men ministären är parlamentariskt ansvarig inför församlingen. Presidenten äger allmänna exekutiva be-

fogenheter; han kan inlägga veto mot nationalförsamlingsbeslut i lagstiftningsfrågor, men detta veto brytes genom majoritetsbeslut av församlingen. För beslut om författningsändringar kräves två tredjedels majoritet inom församlingen. I realiteten är den turkiska regimen en diktatur; det allenahärskan-de partiet är folkpartiet, och diktator är presidenten Kemal. Vid de senaste valen har t. o. m. Kemal av folkpartiets ledning fått i uppdrag att designera partiets kandidater vid valen, varför det stora flertalet medlemmar av nationalförsamlingen faktiskt utses av presidenten.

I administrativt hänseende indelas T. i 63 vilajet (generalguvernement), som styras av en generalguvernör och ett valt råd; sedan 1930 äga kvinnor valrätt och valbarhet i de kommunala valen. Även inom primärkommunerna (*mahiyes*) förekommer ett visst mått av folklig självstyrelse.

Rättskipning. Den nu gällande ordningen är i huvudsak fastställd genom en 1924 beslutad lagstiftning. Den lägsta instansen utgöres i mindre civila och kriminella mål av fredsdomare inom kommunerna. I större civilmål döma underdomstolar, som bestå av en president och två bisittare; grövre brottmål handläggas av domstolar med en president och fyra bisittare. En central kassationsdomstol kan undanröja av underdomstolarna meddelade utslag. Lagstiftningen har omgestaltats efter västerländskt mönster; så är civillagen utformad efter schweizisk, strafflagen efter italiensk och handelslagen efter tysk förebild. H. T.-n.

Försvarsväsen. Över försvarskrafterna för statspresidenten högsta befälet. Försvarsväsendets ärenden handläggas i försvarsdep. under försvarsministern. I spetsen för försvarskrafterna står chefen för generalstabben. Armén består av 9 armékarer och 3 kav.-fördeln. Sammanlagda antalet truppförband utgör: 60 inf.-reg:ten, 20 kav.-reg:ten, 27 art.-reg:ten, 9 ingenjörbataljoner samt träng- och sjukvårdstrupper. Armén rekryteras på grund av allmän värnplikt, som räcker från 21 till 46 års ålder. Aktiva tjänstgöringstiden är 1½ år för infanteriet, 2 år för övriga truppslag. Friköpning från genomgående av full tjänstgöring förekommer. Rekryt-kontingenten är 175,000 man. Av finansiella skäl hålles icke större styrka än 150,000 under vapen. M. B.-dt.

Det fasta försvaret. Om fasta försvaret av Konstantinopel se d. o., sp. 1130, och om försvaret av Dardanellerna och Bosporen enl. Lausannefreden 1923 se nedan, sp. 818. — I Asien har T. fått fästningen Kars, som under den ryska tiden förstärktes. Erzerum förstärktes under kriget men är dock, liksom Van, av mindre betydelse. Smyrna är befäst mot sjösidan. L. af P.

Flottan var vid världskrigets utbrott stadd i livlig utveckling under ledning av brittiska sjöofficerare; de i England och Frankrike beställda örlogsfartygen blevo dock ej levererade. Örlogsfartygsbeståndet utgöres 1933 av 1 slagkryssare (f. d. tysk) om 23,000 tons displacement, 2 kryssare om vardera omkr. 3,500 tons displacement, 9 jagare, 4 un-